

Cesta

1
2012

KŘESŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 12 Kč

Modlitba	3
Nový rok	4
Proč se říká	5
Škola hrou V.....	6
Rok pod nebem.....	7
Ta naše květena - česká? 11.....	8
Strašidýlko.....	10
Návrat vánoční hvězdy	12
Soutěž o tři knihy	14
Písnička.....	15
Ohlédnutí za létem	16

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
 Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
 Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
 Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
 Distribuce: A.L.L. production s. r. o., F. V. Veselého 2635/15,
 Praha 9 - Horní Počernice, tel.: 234 092 811
 Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, prostřednictvím redakce.
 Ilustrace: archiv časopisu Cesta
 Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Pane Bože,
dnes je mi strašně moc smutno!
První den po Vánocích ve škole a holky říkaly,
že sice bylo fajn, že se nemuselo chodit do školy,
ale jinak že to byla otrava být s rodiči doma.
Mámy že si pořád jen přály, už aby bylo po svátcích,
že mají víc práce než jindy a pořád jen aby vařily.
A tátové nadávali, proč by měli o svátcích pomáhat,
anebo kvůli tomu, že jsou svátky,
tvrdnout doma a nechodit do hospod.
Vůbec jsem nevěděla, že jsou na světě lidi,
kteří mají tak ubohý a chudý život.
Můžeš pro ně něco udělat?
A můžu něco udělat já?
Moc za ně prosím.
Amen.

**Z dětských modliteb,
sesbíraných Irenou Kuželovou,
kázatelkou Jednoty bratrské**

Co je to Nový rok? Je to snad nový kalendář, který visí na stěně?

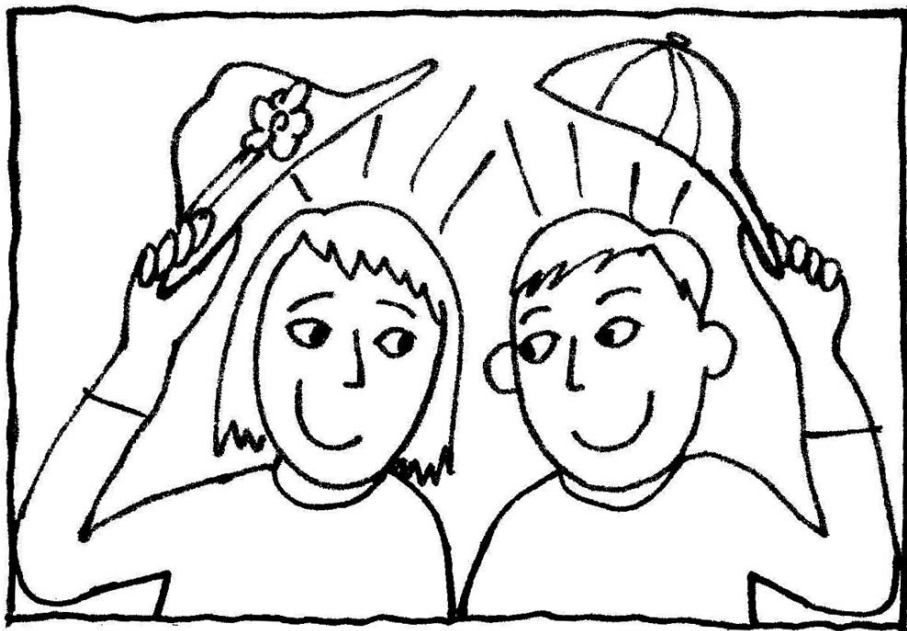
Nový rok nevidíš. V domě se nic nezměnilo, na ulici všechno vyhlíží tak, jak to bylo v roce starém. Tak kde je Nový rok?

Mně samému je třeba být novým rokem. Každý z nás se musí nově proměnit, nově se stát lepším. To je nový rok. Máme se modlit Otčenáš, ale jaksi líp než loni. Máme opět poslouchat maminku i tatínka. Opět, to znamená více. Na Nový rok musím být nový, svěží, obnovený. Všecko má být tam, kde jsem, nové, stejně doma, jako ve škole. Lépe než jenom s vyznamenáním. Na samé jedničky.

Každý z nás má být novým rokem, z něhož se všichni radují. To právě je Nový rok. Přinášet druhým cosi nového, lepšího, šťastnějšího.

Jan Twardowski

Přeložil Emil J. Havlíček

1. Začínáme od Adama

Milé děti,

s novým rokem tu máme také nový seriál o Bibli, jež je skutečně bezednou studnicí moudrosti a vyplatí se z ní pravidelně čerpat. Mimo jiné třeba i proto, abyste věděly, proč se říká třeba, že je někdo zarostlý jako Ezau, že spadl do jámy lvové nebo že něco je jako házet perly sviním... Už jste to určitě někdy slyšely, že? A celou řadu jiných přirovnání a rčení, která lidé často používají, mnozí však vůbec netuší, kde mají tato rčení svůj původ. Přestože je dnes stále méně těch, kdo Bibli dobře znají a čtou si v ní, pořád platí, že naše kultura vychází z křesťanství a Bible je jedním z jejích důležitých pramenů. Proto si v tomto novém seriálku budeme přibližovat některé z běžně používaných obrátů, pocházejících z Bible, řekneme si, kde se dají v Bibli najít, co znamenají původně a v jakém významu se používají dnes.

A začneme, jak jinak, od Adama. Tento obrat se používá k vyjádření, že nějakou činnost, třeba výklad, vezmeme od úplného začátku, od základu, aby posluchači vše dobře pochopili, protože od tohoto základu se odvíjí vše další. Je to narážka na fakt, že Bible také začíná „Adamem“ – tedy zprávou o stvoření světa, jehož vyvrcholením bylo stvoření člověka – Adama. Proto se také tento první oddíl první biblické knihy (Genesis – První Mojžíšova) nazývá Počátek. Stvoření člověka je popisováno v 1. kapitole této knihy od verše 26. Co je vlastně Bible? Je to popis cesty člověka s Bohem – cesty nesnadné, často křivolaké, popis toho, jak se lidé někdy více, někdy méně od této cesty odkláněli a co z toho vzniklo. A tato cesta začíná právě prvním člověkem – Adamem. Příště se k němu ještě vrátíme – to už s ním bude Eva. Na společné biblické putování se těší

Jana Krajčířiková

ZEMĚPIS

Pojedeme spolu na výlet
k mysu Dobré naděje.
Tehle výlet nic nestojí
a všem vám prospěje.

Pak přeplujeme oceán
a ten, kdo se nebojí,
může se toulat krajinou,
kde žijí kovboji.

Ten, kdo rád mlsá nanuky,
na Špicberky je zván -
tam nanuků je pro kluky
plničký oceán.

Tajemným kouzlem zavoní
čaj z dálné Asie -
a stoj o hlavě pochází
možná z Austrálie.

Když listuješ si v atlase
či točíš globusem,
máš blízko, přímo na dosah,
světadíl nebo zem.

Svatava Mášová
(dokončení příště)

Roční doby

Jaro jásá, křídly mává,
jarem voní květ i tráva.
V létě zlaté klasy zrají,
pod sluncem si děti hrají.

O podzimu listy spolu
žloutnou, poletují dolů.
Země v zimě, jak to bývá,
v bílém sněhu odpočívá.

Jak bude zítra?

Nad vrcholky hor
začal rozhovor
v temných mracích,
na oblacích.

Jak nám vítr cestou hlásí,
země s nebem povídá si.
O čem asi?
O počasí!

Vítr

Každý den se vítr mění,
někdy je a jindy není.
Na co myslí asi,
když nám čechrá vlasy?

Včera jako meluzína
fičel, hvízdal do komína,
dnes jen lehce dýchá.
Usnul. Spí. Je zticha.

Miroslav Matouš

11. Sléz

Rod slézů (*Malva*) zahrnuje asi 25 druhů, které rostou převážně v teplejších oblastech Evropy, Asie a Afriky. Původně rostly zřejmě jen v Přední a Střední Asii, již v dávných dobách se však šířily i do dalších oblastí Eurasie a severní Afriky. Některé druhy jsou s oblibou pěstovány v zahradách, zatímco jiné se snadno šíří jako výbojný plevel. Ve starověku, ale i ve středověku, byly mladé listy slézů oblíbenou salátovou zeleninou; dnes se takto používají např. v turecké kuchyni.

Sléz přehlížený (*Malva neglecta*) je jednoletá až vytrvalá bylina, dorůstající až jednoho metru. Lodyha je poléhavá až vystoupavá, hned od země větvená, chlupatá. Listy má chlupaté, trojlaločné až pětialočné, horní listy dlanitě zařezávané. Květy vyrůstají ve svazečcích v úžlabí listů, jsou světle růžové až bílé, objevují se v červnu až v říjnu. Vybírá si rumišťe, pustá místa obcí, dvory, zahrady, roste podél plotů a cest. Potřebuje půdu středně vlhkou, dusíkatou, takže ho často najdete v okolí kravínů, hnojišť apod. U nás roste takřka v každé obci od nížin po pahorkatiny, ve vyšších polohách řidčeji, max. asi 680 m n. m. Co se týče jeho léčivých účinků, obsahuje zejména sliz, vitamín C, karoten, třísloviny, v semenech množství oleje. Sbírá se květ, list nebo kvetoucí nať. Užívá se při žaludečních či dvanácterníkových vředech, jako kloktadlo při zánětu dutiny ústní či při kašli, ve formě koupele se osvědčil při ekzémech (zejména atopickém), neboť tlumí zánětlivost a svědění.

Sléz lesní (*Malva sylvestris*, na obrázku) je dvouletý až vytrvalý, dorůstá 30 až 180 cm. Lodyha větvená, obvykle chlupatá, listy téměř do poloviny troj- až sedmiklané, zubaté. Květy nejčastěji po dvou nebo šesti v úžlabí listů, hluboce vykrojené, fialově růžové, nachové až černofialové, vzácně bílé, s tmavými žilkami. Kveté v červnu až říjnu. Stejně jako sléz přehlížený, i sléz lesní najdeme obvykle v blízkosti lidských sídel, protože potřebuje silně dusíkatou půdu; jeho obvyklými stanovišti jsou opuštěná místa, komposty, okraje polí a cesty. V České republice se objevuje nerovnoměrně, častěji v teplých polohách, v horských oblastech chybí. Použití v léčitelství stejné jako u slézu přehlíženého. Modrofialových až černomodrých barviv z květů (malvin a malvidin) se dříve užívalo k barvení vlny, octa, vín či jiných nápo-

jů.; když si sami uděláte odvar, budete překvapeni jeho namodralou barvou. Množí se semeny nebo řízký, sází se na jaře do pařeniště.

Sléz pižmový (*Malva moschata*) je 30 až 100 cm vysoká trvalka. Lodyha větvená, chlupatá, lodyžní listy pětisečné až sedmisečné, na rubu chlupaté, přízemní listy obvykle celistvé. Květní stopka chlupatá, květy vyrůstají v úžlabí listů jednotlivě nebo ve svazečcích a jsou mělce vykrojené, růžové až bílé, tmavěji žilkované. Kvete mezi červnem a zářím. Na rozdíl od svých dvou sourozenců má rád půdy vápnité a chudší, ale jinak se mu líbí také na rumišťích, podél cest, na náspech a pastvinách. V Čechách a na Moravě rozšířen v jižních oblastech, maximálně do 1000 metrů n. m. Zejména v minulých dobách byl sléz pižmový často pěstován na zahradách. Na pěstování není náročný, vyhovuje mu slunné stanoviště, běžná, ne však příliš mokrá půda. Množí se semeny na jaře nebo řízký vysazenými do pařeniště.

Petra Štěpánová

Že nejsou strašidla? Jéje, to byste koukali. Přesvědčil se o tom pan Hodinka. Tenhle pán pracoval na úřadu, který ochraňuje hrady a zámky. Celý život mohl sedět u stolu, ale to on ne. Po celou dobu toužil stát se kastelánem neboli správcem nějakého zámku, provádět po něm návštěvníky a chřestit svazkem klíčů. Až se ho zželelo řediteli úřadu.

„Hodinko,“ pravil, „nemůžu se koukat, jak se trápíš. Udělám tě kastelánem na zámku Zář.“

Zámek Zář zrovna nezářil, ale bude, protože se opravuje, a aby zářil, o to se starají zedníci. Zatím není veřejnosti přístupný, zato předtím, než tam přijel pan Hodinka, nastěhovala se do zámku strašidla.

„Hodinka, ty se nevyspíš,“ varovali ho zedníci, kteří dávali zámku Zář novou zářivou fasádu. „Protože tady straší.“

„To jsou řeči,“ mávl rukou pan Hodinka.

Nastěhoval se do pokoje ve věži. Prošel všechny zámecké sály a smál se - kde by se tu vzala strašidla? Ale sotva se večer setmělo a on ulehl, spustil mu nad hlavou, kde byly zámecké půdy, ukrutný rámus. Dupalo to a boučalo a rachotilo, hvízdalo to, jako když létají šípy.

Že si pan Hodinka netroufl na půdu, to nezavinil strach, ale skutečnost, že neměl svítilnu. Vystoupil tam padacími dveřmi ráno, ale našel jen nějaké ohlodané kostičky. Snad se mi to nezdálo, pomyslně si a nechal ty padací dveře otevřené.

S nocí se zas otrásala půda zvuky divoké honičky, ale zprostřed nich zaslechl pan Hodinka tenký nárek. Těmi zvedacími dveřmi spadlo do chodby malinké strašidýlko, ještě se nedovedlo postavit na nožičky a jen naříkalo. Když je vzal pan Hodinka do ruky, přestalo. Celou noc se k němu tisklo a hrálo se, ale ráno začalo tichounce plakakt.

„Máš hlad, vid’?“ uhodl pan Hodinka. „Ale co ti dát, možná mlíčko...“

Zašel do drogerie v městečku Záři a vyžádal si tu nejmenší kojeneckou láhev s dudlíkem. V obchodě se zajímali, jestli má štěně nebo koťátko. Když řekl, že malé strašidýlko, nikdo mu nevěřil.

Strašidýlku to u pana Hodinky svědčilo; rostlo a dostalo krásnou tmavou kožešinku s bílou náprsenkou. Milovalo pana Hodinku, nechtělo se od něho hnout a byl nucen nosit je všude s sebou v rukávu. Sledovalo, když si vařil,

ochutnávalo, jedlo už i maso, ale nejradši mělo sladké, a tak Hodinka musel často vařit rýžový nákyp se skořicí a smažit omelety.

Když šel kastelán na nákup do samoobsluhy, vystrčilo strašidýlko hlavíčku s bystrými očky a popadlo balíček čokoládových sušenek. Ochotně se však k tomu přiznávalo, u pokladny vykouklo panu Hodinkovi z rukávu a hlásilo: „Kradudu. Kradudu.“

Poprvé se paní pokladní vylekala, ale copak se můžete na tak roztomilé strašidýlko zlobit? Jestlipak už jste přišli na to, jak se jmenují lesní šelmičky, které se rády nastěhují do stodol a na půdy a straší tam? No přece kuny skalní!

Ladislav Muška

Na nebi bylo nezvykle rušno. Vrátila se totiž kometa, ta hvězda s dlouhým ocasem, kterou Bůh poslal, aby lidem, zvláště pak třem mudrcům, ukázala cestu k místu, kde se narodil jeho vlastní Syn. Aby to nepopletli, protože na lidi není moc spolehnouti a tohle bylo docela dost důležité.

Hvězda se na svou misi vypravila s opravdovým nadšením, ale teď se vrátila úplně rozčarovaná. „Teda, holky,“ vykládala udýchaně kámoškám z Mléčné dráhy, „já jsem byla doteďka od Země dost daleko, takže jsem o lidech skoro nic nevěděla, ale to, co jsem tam dole viděla, mi vyrazilo dech. Vždyť oni jsou naprosto nemožní! A nebezpeční! Já toho Boha nechápu – jak mohl mezi ně poslat svoje vlastní dítě? Vždyť je to čirý nerozum a nezodpovědnost! No řekněte samy: Boží Syn si přece zaslouží určitou úctu, ne? A kde myslíte, že se ten chudáček narodil? V obyčejném chlívě! Na slámě! Bez vody, bez elektřiny, žádná hygiena, zima... To ale ještě není to nejhorší. Představte si, že ho hned po narození chtěli zabít! Nějaký Herodes se na něj chystal. Josefovi se sice podařilo i s Marií a miminem utéct, ten kruták ale ze vzteku pobil všechny malé děti v celém Betlémě. Prostě hrůza! Co je to za plémě, ty lidi? Proč jim to Bůh trpí? Hlavně ale proč mezi ně posílá svoje vlastní dítě, takové malé, bezbranné...“

Hvězda, když si znovu vybavila pohled na novorozeného Ježíše, přešla ze spravedlivého rozhořčení k něžnému tónu. „Zasloužil by si palác plný služebnictva, krmili by ho zlatou lžičkou ze zlatého talířku...“ brblala dál.

„Hvězdo, pojď ke mě na chvílku, prosím!“ ozval se najednou Boží hlas. Kometa sebou trhla a rychle prosvištěla k Božímu trůnu.

„Tak jak jsi dopadla?“ zeptal se Bůh. „Šlo všechno, jak mělo?“

Proč se ptá, když je vševědoucí, divila se v duchu hvězda, nahlas však řekla: „Ano, Bože, tři mudrci v pořádku dorazili na místo, předali dary a vrátili se domů. Ale...“

„Copak, děje se něco?“ zeptal se Bůh laskavě.

„Víš, Bože, tak nějak mám o Ježíše strach. Když jsem viděla všechny ty lidi kolem, bojím se, aby se mi tam mezi nimi něco nestalo...“ soukala ze sebe hvězda.

A to vůbec, děvče, netušíš, co všechno ho čeká, říkal si Bůh v duchu. Nahlas ji však uklidňoval: „Já vím, že je to s lidmi těžké. Ostatně, sám jsem

je stvořil... A párkrát už mě opravdu pořádně naštváli... Ale nejsou všichni špatní, neboj se. Rád bych jim dal ještě šanci.“

„Jasně, Bože, ale proč mezi ně posíláš to dítě? Nechci být nezdvořilá, ale nepřipadá mi to právě jako projev zodpovědného rodiče...“ dodala si odvahy hvězda. „Viděls ten chlív? A viděls Heroda? Copak ti na tvém dítěti vůbec nezáleží?“

„Jistěže záleží, milá hvězdo. A věř, že to pro mě není lehké. Na lidech mi ale taky moc záleží. Jsou to totiž taky moje děti. Mám je rád.“

Hvězda užasle hleděla do Boží tváře (měla tuto výsadu, kterou lidé nemají) a nevěřila svým očím: poprvé v životě – a ten u hvězd není nijak krátký – viděla Boha dojatého.

Jana Krajčíríková

Handwritten musical score for the song 'Dvanáct učedníků'. The score is written on four staves. The first two staves are the main melody and accompaniment. The last two staves are the chorus, labeled 'Refrén:'. The lyrics are written below the notes. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The chords D and A are indicated above the notes.

1. Dvanáct bylo učedníků co s Ježíšem chodili,
opusti-li vše a nově žít se u-či-li.

Refrén:
Pe-tr, On-dřej, Bar-to-lo-měj, Ma-touš, To-máš, Tade-áš,
Ši-mon, Ja-kub, také Fi-lip, Ja-kub, Jan, Ji-dáš.

1. Dvanáct bylo učedníků,
co s Ježíšem chodili,
opustili vše a nově
žít se učili.

2. Zavolal je od řemesla,
zavolal je od sítí,
uložil jim nový úkol
lidi lovit.

Refrén:
Petr, Ondřej, Bartoloměj,
Matouš, Tomáš, Tadeáš,
Šimon, Jakub, také Filip,
Jakub, Jan, Jidáš.

3. Ježíš volá právě tebe,
úkol pro tě připravil,
k učedníkům zařadil tě,
abys u něj byl.

(Učedníci podle Mt 10,2-4. Refrén je možné opakovat víckrát za sebou a místo slova „také“ připojit vždy jedno jméno – na dvě slabiky – někoho z přítomných)

Snad nás trochu zahřejí obrázky z letních akcí – Tábora Broučků a Malování na chodníku (psali jsme o nich v letošní červené Cestě).

Nahoře: Tábor Broučků

Vlevo: Malování na chodníku